

Lennundusseaduse ja relvaseaduse muutmise seadus (riiklik lennundus ja õhuruumi kasutamise korraldamine riigikaitselisel eesmärgil)

§ 1. Lennundusseaduse muutmine

Lennundusseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 2 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Käesoleva seaduse sätteid kohaldatakse tsiviillennunduses ja riiklikus lennunduses, kui seaduse või välislepinguga ei ole sätestatud teisiti.“;

2) paragrahvi 2 täiendatakse lõikega 2¹ järgmises sõnastuses:

„(2¹) Kaitselennundusele kohaldatakse käesoleva seaduse §-sid 7², 7⁷, 22¹, § 42⁶ lõikeid 2–4 ja § 46² lõikeid 1–2, kui seaduse või välislepinguga ei ole sätestatud teisiti.“;

3) paragrahvi 4 lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Eesti õhuruumi ja Tallinna lennuinfopiirkonna kasutamise ning lennuliikluse teenindamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

4) paragrahvi 4 lõiget 3 täiendatakse pärast tekstiosa „(ELT L 281, 13.10.2012, lk 1–66)“ tekstiosaga „, ning komisjoni rakendusmääruses (EL) 2019/947 mehitamata õhusõidukite käitamise normide ja menetluste kohta (ELT L 152, 11.06.2019, lk 45–71)“;

5) paragrahvi 4 täiendatakse lõikega 3² järgmises sõnastuses:

„(3²) Riikliku mehitamata õhusõiduki, mis ei ole kaitselennunduse õhusõiduk, riigisiseseid käitamiseõuded ja erisused komisjoni rakendusmääruses (EL) nr 2019/947 sätestatud käitamiseõuetest kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

6) seadust täiendatakse §-ga 4¹ järgmises sõnastuses:

„§ 4¹. Eesti õhuruumi kasutamise piiramine

(1) Lennupiirangud õhusõidukitele ning geograafilised alad mehitamata õhusõiduki lendamise piiramiseks lennuohutuse, riigi julgeoleku ja avaliku korra tagamise ning keskkonnakaitse eesmärgil kehtestab Vabariigi Valitsus korraldusega.

(2) Ajutise geograafilise ala mehitamata õhusõiduki lendamise piiramiseks võib kehtestada:

- 1) Politsei- ja Piirivalveamet avaliku korra tagamise eesmärgil riikliku järelevalve käigus;
- 2) Kaitsepolitseiamet avaliku korra tagamise eesmärgil riikliku järelevalve käigus või riigi julgeoleku tagamise eesmärgil;

- 3) Päästeamet avaliku korra tagamise eesmärgil päästesündmuse korral;
- 4) Maksu- ja Tolliamet avaliku korra tagamise eesmärgil riikliku järelevalve käigus;
- 5) Kaitsevägi avaliku korra tagamise eesmärgil riikliku järelevalve käigus või riigi julgeoleku tagamise eesmärgil;
- 6) Transpordiamet lennuohutuse, avaliku korra või riigi julgeoleku tagamise eesmärgil.

(3) Ajutise geograafilise ala kehtestamise ja lõpetamise ning sellest teavitamise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(4) Käesoleva paragrahvi lõike 1 alusel kehtestatud lennupiirangutega alas või geograafilises alas või käesoleva paragrahvi lõike 2 alusel kehtestatud ajutises geograafilises alas lendamiseks tuleb taotleda luba.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud luba ei anta, kui:

- 1) lennupiirangutega ala või geograafiline ala on lennukeeluala;
- 2) õhusõiduk ohustab või võib ohustada riigi julgeoleku või avaliku korra tagamist lennupiirangutega alas, geograafilises alas või ajutises geograafilises alas või asutuse tegevust sündmuse lahendamisel, sealhulgas valitsusasutuse õhusõiduki lendamist;
- 3) looduskaitsealal lennupiirangutega alas lendamisel ei ole võimalik täita lennupiirangu kehtestamise eesmärki;
- 4) ei ole võimalik tuvastada õhusõiduki lendamise eesmärki.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 sätestatud loa võib andmata jätta, kui:

- 1) õhusõiduki pilooti või kaugpilooti on varem karistatud tahtlikult toime pandud kuriteo eest ja karistusandmed ei ole karistusregistrist kustutatud;
- 2) õhusõiduki piloot või kaugpiloot on varem rikkunud lennureegleid või mehitamata õhusõiduki käitamisnõudeid.

(7) Käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud loa andja, loa taotlemise ja andmise korra kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.

(8) Loetelu valitsusasutustest, kes ei pea käesoleva paragrahvi lõikes 4 nimetatud luba taotlema, kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

7) paragrahvi 5 lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Riiklik õhusõiduk on avaliku võimu volitusi omava asutuse või isiku õhusõiduk, millega täidetakse riigi sõjalise kaitse, tollijärelevalve, päästesündmuse lahendamise, keskkonnakaitse, politsei või muud avaliku korra või riigi julgeolekuga seotud ülesannet.“;

8) paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Kaitselendunduse õhusõiduk on Kaitseministeeriumi valitsemisala valitsusasutuse, Kaitseliidu või välisriigi relvajõudude valduses olev ja riigi sõjalise kaitse eesmärgil kasutatav õhusõiduk.“;

9) paragrahvi 5 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Õhusõiduk, mis ei ole riiklik õhusõiduk või kaitselendunduse õhusõiduk, on tsiviilõhusõiduk.“;

10) seadust täiendatakse §-ga 6¹ järgmises sõnastuses:

„§ 6¹. Riiklik lennundus ja kaitselennundus

(1) Riiklik lennundus on avaliku võimu volitusi omava asutuse, isiku või tema nimel avalikes huvides ning riigi kontrolli all toimuv lennundustegevus, sealhulgas riigi sõjalise kaitse, tollijärelevalve, päästesündmuse lahendamise, keskkonnakaitse- või politsei ülesande täitmisega või muu avaliku korra või riigi julgeoleku tagamisega seotud lennundustegevus, samuti rahvusvahelise organisatsiooni avalikes huvides korraldatud ja tema kontrolli all toimuv lennundustegevus.

(2) Kaitselennundus on Kaitseministeeriumi valitsemisala valitsusasutuse, Kaitsealiidu ning välisriigi relvajõudude või nende nimel ja kontrolli all toimuv lennundustegevus.“;

11) paragrahvi § 7² lõikes 1 asendatakse läbivalt sõna „kaitsevägi“ sõnaga „Kaitsevägi“;

12) paragrahvi 7² lõige 2 tunnistatakse kehtetuks;

13) paragrahvi 7² lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Kaitselelendusmäärustiku, millega sätestatakse nõuded kaitselelenduse õhusõidukile, selle käitamisele ja sellega seotud rajatisele, nõuded kaitselelendusega tegelevale isikule ning kaitselelenduse õhusõiduki osalusel toimunud lennuõnnetuste ja -intsidentide uurimise kord, kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

14) paragrahvi 7² täiendatakse lõigetega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

„(5) Eesti õhuruumi kasutamise korra Eesti õhuruumi puutumatus tagamisel, valvamisel ja kaitsmisel ning selleks valmistumisel kehtestab Kaitseväe juhataja õhuruumi kontrolli plaaniga.

(6) Kaitsevägi võib kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra ning sõjaseisukorra ajal anda korraldusi lennujuhtimisteenust osutava sertifitseeritud aeronavigatsiooniteenuse osutajale, et tagada Eesti õhuruumi puutumatus, valvamine ja kaitsmine.“;

15) paragrahvi § 7³ lõikes 2 asendatakse sõna „kaitseväge“ sõnaga „Kaitseväge“;

16) paragrahvi 7³ lõiget 3 täiendatakse pärast sõna „õhuruumi“ sõnaga „paindliku“;

17) paragrahvi 7³ täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Komisjon ei täida ülesandeid kõrgendatud kaitsevalmiduse, erakorralise seisukorra ja sõjaseisukorra ajal.“;

18) paragrahvi 7³ lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(4) Komisjoni määruse (EÜ) nr 2150/2005, milles sätestatakse ühised eeskirjad õhuruumi paindlikuks kasutamiseks (ELT L 342, 24.12.2005, lk 20–25), artikli 5 lõike 1 teises taandes nimetatud ühendatud tsiviil-sõjalise õhuruumi korraldamise üksuse ülesandeid täitvad isikud nimetab valdkonna eest vastutav minister.“;

19) seaduse 1. peatükki täiendatakse §-ga 7⁷ järgmises sõnastuses:

**„§ 7⁷. Nõuetele vastavuse kontroll ning lubade ja sertifikaatide tunnustamine
kaitselennunduses**

(1) Kaitselennunduse õhusõiduki, tootjaorganisatsiooni, hooldusorganisatsiooni, jätkuvat lennukõlblikkust korraldava organisatsiooni, koolitusorganisatsiooni, lennuvälja käitaja ja lennutreeningseadme käesoleva seaduse § 7² lõike 3 alusel kehtestatud ja rahvusvahelistele nõuetele vastavuse kontrolli asjakohaste lubade ja sertifikaatide andmiseks või teiste asutuste ja organisatsioonide välja antud lubade või sertifikaatide tunnustamiseks teeb Kaitsevägi. Kaitsevägi annab ka asjakohase loa või sertifikaadi.

(2) Käesoleva seaduse § 7² lõike 3 alusel kehtestatud kaitselennundusega tegelevate isikute nõuetele vastavuse kontrolli asjakohaste lubade ja sertifikaatide andmiseks või teiste asutuste ja organisatsioonide välja antud lubade või sertifikaatide tunnustamiseks teeb Kaitsevägi.

(3) Kaitseväge juhataja või tema volitatud isik kehtestab lubade ja sertifikaatide andmise ning teiste asutuste ja organisatsioonide välja antud lubade või sertifikaatide tunnustamise korra.“;

20) paragrahvi 16 lõike 1 teine lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Õhusõidukite registrisse ei kanta kaitselennunduse õhusõidukit.“;

21) paragrahvi 22¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Kaitselennunduse õhusõidukite register on andmekogu, mida peetakse kaitselennunduse õhusõidukite ja nende lennukõlblikkuse üle arvestuse pidamiseks.“;

22) paragrahvi 22¹ täiendatakse lõikega 1¹ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Kaitselennunduse õhusõidukite registrisse ei kanta välisriigi relvajõudude õhusõiduki andmeid ja sõjaväelisel väljaõppel ainult sihtmärgina kasutatava mehitamata õhusõiduki andmeid.“;

23) paragrahvi 42⁶ lõike 3 punkt 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„3) Kaitsepolitsei ameti, Politsei- ja Piirivalveameti või Päästeameti ülesande täitmisega seotud lend;“;

24) paragrahvi 42⁶ lõiget 3 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) kaitselennunduse lend.“;

25) paragrahvi 42⁶ lõiget 4 täiendatakse punktiga 4 järgmises sõnastuses:

„4) MEDEVAC – erakorraline meditsiiniline evakuatsioonilend“;

26) paragrahvi 42⁶ täiendatakse lõikega 5 järgmises sõnastuses:

„(5) Operatiiv-teenistuslikus eristaatuses lennule tsiviillennu ees eelisõiguse andmise korra ja käesoleva paragrahvi lõikes 4 loetletud kahe võrdse riikliku lennu prioriseerimise tingimused kehtestab Vabariigi Valitsus määrusega.“;

27) seadust täiendatakse §-ga 58⁸ järgmises sõnastuses:

„§ 58⁸. Lennujuhtimisteenust osutava sertifitseeritud aeronavigatsiooniteenuse osutaja riigikaitseülesanded

Lennujuhtimisteenust osutava sertifitseeritud aeronavigatsiooniteenuse osutaja riigikaitseülesanne on tagada lennujuhtimisteenuse osutamine ja aeronavigatsiooniteabe töötlemine kõrgendatud kaitsevalmiduse ja sõjaseisukorra ajal.“;

28) paragrahvi 59 lõike 8 punkti 5 sõnastatakse järgmiselt:

„5) Kaitsepolitsei ameti, Kaitseväe, Maksu- ja Tolliameti, Politsei- ja Piirivalveameti ning Päästeameti tegevusega seotud lennud;“;

29) paragrahvi 60¹ lõiget 3 täiendatakse punktiga 3 järgmises sõnastuses:

„3) käesoleva seaduse § 4¹ lõikes 4 sätestatud loa nõude täitmise üle geograafilises alas või ajutises geograafilises alas, milles ta on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks.“;

30) paragrahvi 60¹ täiendatakse lõigetega 7–12 järgmises sõnastuses:

„(7) Kaitseväe pädevuses on haldusjärelevalve kaitselendunduse nõuete täitmise üle, välja arvatud aeronavigatsiooniteenuse osutamise üle, ning riiklik järelevalve käesoleva seaduse § 4¹ lõikes 4 sätestatud loa nõude täitmise üle lennupiirangutega alas, geograafilises alas ja ajutises geograafilises alas, milles ta on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks.

(8) Politsei- ja Piirivalveameti pädevuses on riiklik järelevalve käesoleva seaduse § 4¹ lõikes 4 sätestatud loa nõude täitmise üle:

- 1) lennupiirangutega alas, geograafilises alas ja ajutises geograafilises alas, milles ta on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks;
- 2) lennupiirangutega alas ja geograafilises alas, milles Transpordiamet on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks;
- 3) ajutises geograafilises alas, milles Päästeamet on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks;
- 4) geograafilises alas, mis on kehtestatud politsei ja piirivalve seaduse § 3 lõike 4 alusel sätestatud valvatava objekti kohale.

(9) Keskkonnaameti pädevuses on riiklik järelevalve käesoleva seaduse § 4¹ lõikes 4 sätestatud loa nõude täitmise üle lennupiirangutega alas ja geograafilises alas, milles ta on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks.

(10) Vangla pädevuses on riiklik järelevalve käesoleva seaduse § 4¹ lõikes 4 sätestatud loa nõude täitmise üle geograafilises alas, milles ta on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks.

(11) Välisluureameti pädevuses on riiklik järelevalve käesoleva seaduse § 4¹ lõikes 4 sätestatud loa nõude täitmise üle geograafilises alas, milles ta on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks.

(12) Maksu- ja Tolliameti pädevuses on riiklik järelevalve käesoleva seaduse § 4¹ lõikes 4 sätestatud loa nõude täitmise üle ajutises geograafilises alas, milles ta on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks.“;

31) paragrahvi 60² täiendatakse lõigetega 6–8 järgmises sõnastuses:

„(6) Korrakaitseorgan, kelle pädevuses on riiklik järelevalve lennupiirangutega alas, geograafilises alas ja ajutises geograafilises alas, võib vahetu ohu tõrjumiseks sundida lennupiirangutega alas, geograafilises alas ja ajutises geograafilises alas lendavat mehitamata õhusõidukit maanduma.

(7) Mehitamata õhusõiduki maanduma sundimisel võib kasutada füüsilist jõudu, tulirelva, erivahendeid või võtta mehitamata õhusõiduki juhtimine arvutiseadmega üle korrakaitseseaduses sätestatud alustel ja korras, arvestades käesoleva seaduse erisusi, nii kaua, kui seda on eesmärgi saavutamiseks vältimatult vaja.

(8) Vahetu sunni rakendamisel võib kasutada järgmisi erivahendeid:

1) raadioside segajat;

2) laserseadet või muud seadet, millega on võimalik tõkestada mehitamata õhusõiduki edasist lendamist;

3) võrku;

4) mehitamata õhusõidukit, mis on valmistatud või mida kasutatakse mehitamata õhusõidukiga kokku pörkamiseks, et tõkestada selle edasist lendamist.“;

32) paragrahvi 60⁵² täiendatakse lõigetega 1¹–1⁶ järgmises sõnastuses:

„(1¹) Käesoleva seaduse §-s 60¹⁴ sätestatud väärteo, kui see on seotud lennupiirangutega alas, geograafilises alas või ajutises geograafilises alas, milles Kaitsevägi või Välisluureamet on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks, loata lendamise või loas sätestatud tingimuse rikkumise korral, kohtuväline menetleja on Kaitsevägi.

(1²) Käesoleva seaduse §-s 60¹⁴ sätestatud väärteo, kui see on seotud lennupiirangutega alas, geograafilises alas või ajutises geograafilises alas, milles Politsei- ja Piirivalveamet või Päästeamet on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks, loata lendamise või loas sätestatud tingimuse rikkumise korral, kohtuväline menetleja on Politsei- ja Piirivalveamet.

(1³) Käesoleva seaduse §-s 60¹⁴ sätestatud väärteo, kui see on seotud geograafilises alas või ajutises geograafilises alas, milles Kaitsepolitseiamet on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks, loata lendamise või loas sätestatud tingimuse rikkumise korral, kohtuväline menetleja on Kaitsepolitseiamet.

(1⁴) Käesoleva seaduse §-s 60¹⁴ sätestatud väärteo, kui see on seotud lennupiirangutega alas või geograafilises alas, milles Keskkonnaamet on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks, loata lendamise või loas sätestatud tingimuse rikkumise korral, kohtuväline menetleja on Keskkonnaamet.

(1⁵) Käesoleva seaduse §-s 60¹⁴ sätestatud väärteo, kui see on seotud geograafilises alas, milles vangla on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks, loata lendamise või loas sätestatud tingimuse rikkumise korral, kohtuväline menetleja on vangla.

(1⁶) Käesoleva seaduse §-s 60¹⁴ sätestatud väärteo, kui see on seotud ajutises geograafilises alas, milles Maksu- ja Tolliamet on käesoleva seaduse § 4¹ lõike 7 alusel määratud loa andjaks, loata

lendamise või loas sätestatud tingimuse rikkumise korral, kohtuväline menetleja on Maksu- ja Tolliamet.“.

§ 2. Relvaseaduse muutmine

Relvaseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 84 lõiget 3 täiendatakse teise lausega järgmises sõnastuses:

„Lennuvälja lähiümbrusesse jääva lasketiiru, mis ei asu hoones, ja laskepaiga rajamiseks või ümberehitamiseks peab olema lisaks Transpordiameti kirjalik nõusolek.“;

2) paragrahvi 84 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:

„(6¹) Lennuohutuse tagamise eesmärgil esitatakse Transpordiametile lasketiiru, mis ei asu hoones, ja laskepaiga laskeala keskpunkti koordinaadid WGS-84 süsteemis, ohuala maksimaalne kõrgus meetrites ning laskeala diagonaali pikkus meetrites vähemalt 90 päeva enne lasketiirus tegevusega alustamist või 30 päeva enne laskepaiga kasutusele võtmist.“;

3) paragrahvi 91 täiendatakse lõikega 37 järgmises sõnastuses:

„(37) Lasketiir, mis ei asu hoones ja mis on rajatud enne [kuupäev, kui jõustub seadusena see eelnõu], esitab käesoleva seaduse § 84 lõikes 6¹ loetletud andmed Transpordiametile hiljemalt [6 kuud eelnõukohase seaduse jõustumisest].“.

Jüri Ratas
Riigikogu esimees

Tallinn, „...“ „.....“ 2021. a.

Algatab Vabariigi Valitsus „...“ „.....“ 2021. a.

Vabariigi Valitsuse nimel
(allkirjastatud digitaalselt)